

Over *Romeo & Juliet* lezen

‘Dit boek heeft me diep geraakt. Het verhaal laat zien hoe belangrijk het is om de intelligentie, gevoelens en creativiteit van kinderen naar waarde te schatten. En het toont ook hoe weerbaar kinderen kunnen zijn. M heeft duidelijk afschuwelijke dingen gezien en meegemaakt. Maar haar levenslust, moed en honger naar kennis zijn er niet door gestild. Op een heel erg ontroerende manier weet Seppe Decubber reflecties over opgroeien, onderwijs, cultuur, welzijn en vragen over identiteit samen te weven, via de onsterfelijke woorden van Shakespeares *Romeo & Juliet*. Dit boek is een aanklacht tegen koude structuren en instanties die mensen hun verhaal, en daarmee ook hun bestaan, ontkennen en tegelijk een krachtige herinnering dat het onze verhalen zijn die ons binden aan elkaar, en dat iedereen, ook de kleinsten onder ons, het recht hebben om gezien te worden en hun verhaal te vertellen.’

Caroline Genez – Vlaams minister van Welzijn & Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen (Vooruit)

‘De manier waarop Seppe in dit boek naar zijn medemens kijkt en hoe hij het gegeven “educatie” benadert, is van een bijna onnavolgbare schoonheid. Het hart wagenwijd open en curiositeit als strijdwapen, zonder blind te zijn voor de realiteit. Wat een inspiratie! De hele wereld kan hier wat van leren.’

Romy Louise Lauwers – acteur, schrijver, doula

‘Een prachtige ode aan verhalen, aan leren, leerkrachten en het onderwijs.’

Louise Bergez – actrice

‘Seppe Decubber toont een levenskracht die het spelen nooit verleerd is. Met die gave staat hij een meisje bij dat gevluht is naar België en daar op asiel wacht. Decubber schrijft zoals hij zich aan het meisje toont; puur, onderzoekend en niet veroordelend. Een vraag van het meisje kan een antwoord zijn, een les kan een dans zijn, en haar taal mag er zijn, ook al is die getekend door haar traumatische verleden. Via Shakespeares *Romeo & Juliet* reikt hij taal aan voor haar gevoelens. Hun contact is zo mooi en zo delicaat beschreven. Ontroerend en hoopvol.’

Anna Drijver – actrice, schrijver

‘Wat een zoete heerlijkheid om dit boek te lezen. Om in het lokaal te vertoeven waar de huiswerkbegeleider en M elkaar proberen te vinden, handvaten voor elkaar zoeken in taal, in beweging, in trillingen, in tederheid. Hoe harde gebeurtenissen mooi en zacht worden door hoe je de taal gebruikt. Hoe zien en gezien worden zo belangrijk is. En niemand weet iets in dit boek. Niemand houdt iemand anders iets voor. Iedereen is daar met zijn eigen onkunde, maar met een wil om iets te doen, iets te betekenen, iets te begrijpen, iets te leren. Ik heb het zo graag gelezen. Ik kon het niet weggleggen. En plots, na de laatste pagina stond ik dan weer verbijsterd aan de buitenkant van het boek. Wat een mooi boek. Wat een ijzersterke fragiliteit.’

Marjan De Schutter – actrice

‘In *Romeo & Juliet lezen* ontmoet Seppe Decubber naast een minderjarige vluchteling ook zichzelf en De Wereld. Een buitengewoon menselijk boek in tijden van dreigende onmenselijkheid.’

Tom Verhaeghe – klinisch psycholoog, psychoanalyticus

‘Het is een waar plezier om dit boek te lezen. Het is lichtvoetig, niet lichtzinnig, speels maar toch ernstig en diepgaand. Het omschrijft niet zomaar een huiswerkbegeleiding, maar een poging een meisje te erkennen in haar eigenheid. Mooi hoe Decubber als kwetsbare mens naast haar gaat staan, om samen een weg af te leggen. De liefde voor de literatuur en het diepmenselijke is een rode draad gesponnen rond de thema’s afscheid, liefde en dood.’

Trees Traversier – klinisch psychologe, psychoanalytica

‘Een heel mooi boek dat ik in één ruk uitlas. De taal is warm, het boek legt vele verbanden en stemt tot nadenken. Als kinderrechtencommissaris heb ik ontdekt dat je zoveel van kinderen kan leren. Oprecht naar hen luisteren, hen de ruimte geven om zichzelf te zijn en te spreken en hen serieus nemen is cruciaal. Dit verhaal resoneerde sterk met me.’

Caroline Vrijens – kinderrechtencommissaris

‘Opgroeien is een grillig en broos proces. Leren is dat ook. Met een gevoelige, poëtische en vaak filosofische blik observeert Decubber zijn omgeving en welke impact de “heersende” taal op dat proces kan hebben. Woorden, begrippen, handelingen verweeft hij met een universeel verhaal in zijn boek dat ik met ontroering heb gelezen. Terwijl ik het lees, stel ik de vaste kaders in het onderwijs in vraag en onze visie op leren. Het kader dat we in het onderwijs voorzien, bepaalt mee de uitkomst en is daarom per definitie uitsluitend, bedenk ik nadien. Zijn boek is een uitnodiging tot kritische reflectie en alertheid. Onzichtbare evidenties worden er blootgelegd en bevraagd. Een must-read voor iedereen die in contact komt met het proces van opgroeien en leren!’

Ellen Janssens – directeur Sint-Lukas Academie Brussel

ROMEO & JULIET LeZEN

**Seppe
Decubber**

B&L

Er bestaat geen vaststaande binnen- of buitenkant want ze veranderen de hele tijd. De buitenkant kan de binnenkant worden en de binnenkant de buitenkant. Dus, als we afraken van binnen en buiten, en van interpretatie, vinden we een weg voorbij het kapitalisme? Is dat het idee?

Student#9 in Mark Fishers *Post Capitalist Desire*

Woon je in de buurt?

Ja, antwoordde ik, ik woon eigenlijk om de hoek.

Maar je hebt hier niet op school gezeten?

Neen.

Hoe oud ben je?

Ik ben 29 jaar.

Ik had je wat jonger ingeschat. 25, 27 misschien. Heb je je bewijs van goed gedrag en zeden meegebracht? Het is een beetje dwingend, ik weet het, maar we zijn wettelijk verplicht ernaar te vragen. Ah, goed. Je mag het hier op mijn bureau leggen. Volgende vraag: beloof je de basisvormingen bij te wonen?

Ja, dat zal ik doen. Twee per jaar?

Twee vormingen per schooljaar, ja, inderdaad. Ik zet de data nog eens op mail, geen zorgen. Heb je onze Pinterestpagina met leer- en speeldideeën al bekeken?

Neen, nog niet.

Die zal ik je straks eens tonen, zei de zorgcoördinator. Ze surfte naar de website en klikte het tabblad weg. Hier in mijn kantoor hebben we geen inspiratiemateriaal meer, ging ze verder,

maar op de eerste verdieping is er wel nog een kleine spelothek. En dan de laatste vraag: woon je het kennismakingsgesprek bij?

Ik dacht dat dit het kennismakingsgesprek was?

Dat denk ik ook, gniffelde ze en klapte haar laptop dicht. Het is je eerste begeleiding?

Ik knikte.

Wel, het doel van de huiswerkbegeleiding is om anderstalige leerlingen thuis Nederlands te doen spreken. Het huiswerk is eigenlijk maar bijzaak. Tijdens je bezoek moet je er maar vijf à tien minuten mee bezig zijn. Het gaat erom dat de kinderen zich amuseren – de kinderen en de begeleiders! Over je agenda moet je je geen zorgen maken. Eén uur per week is genoeg. Opgroeien is een grillig en broos proces. Wanneer een leerling ook nog eens een spreidstand tussen verschillende culturen maakt, maakt één uurtje extra ondersteuning een groot verschil.

Ik bladerde door de flyers die op de vensterbank lagen. *Word vrijwilliger*, stond er bovenaan. *Iedereen met een gezonde dosis enthousiasme is welkom*, golfde onderaan tussen de grassprietten en madeliefjes.

Ik zou een leerling kunnen begeleiden bij het oplossen van een rekensom of bij het

zoeken naar een goede vervoeging. Dat wist ik. Vroeger had ik zoveel klasgenoten met hun huiswerk geholpen. Maar kon ik, als volwassene, een kind koesteren? Wat denkt een kind? Hoe denkt het? Nadat ik de basisschool had verlaten, waren kinderen uit mijn leefwereld verdwenen. De zeldzame keren dat ze mijn pad kruisten, op de trein of in de bioscoop, leek het me goed mogelijk dat ze helemaal niet dachten.

Heb je nog vragen? vroeg de zorgcoördinator.

Ik schudde mijn hoofd.

Dan heb ik er nog enkele. Wil je graag een jongen? Of een meisje? En heb je een leeftijd voor ogen: vijf jaar, zes jaar, zeven? En wil je eentje met broers of zussen of liever niet?

Ik weet het niet, zei ik en voegde er na een lange stilte aan toe dat taalontwikkeling me wel fascineerde.

Dan gaan we voor een kind uit het eerste leerjaar!

De zorgcoördinator beloofde me te bellen zodra ze een leerling had gevonden. Dat kon enkele weken duren.

Hier heb je een brochure over leren en opgroeien, zei ze, ik raad je aan om die op voorhand goed te bekijken. Er zit ook een map met

enkele kleurprenten, schrijfoefeningen en een stickervel in. Plus een pennenzak met potloden, balpennen, een schaar, een lijmstick en potloden. Je kijkt zo verbaasd? Schrijfgerief lijkt niet duur, maar veel gezinnen kunnen het in het begin van het schooljaar niet betalen.

Officieel werkte de zorgcoördinator op maandag, dinsdagvoormiddag en woensdag. Ik moest me geen zorgen maken. In haar digitale handtekening stond haar persoonlijke nummer. Ik mocht haar altijd contacteren.

Leren is de weg afleggen van *onbekwaam en onbewust* naar *bekwaam en onbewust*, ik onderstreepte het tweemaal in de brochure. In het begin weet je niet wat je niet begrijpt of niet kan. Je beseft niet wat getallen zijn, bijvoorbeeld, of waarom je ze nodig zou hebben. Je bent onbekwaam en onbewust. Onder (lichte) dwang boots je dan de vorm van een cijfer na, en als je dat lang doet, regelmatig en streng genoeg, worden die vormen tekens. Klanken met een betekenis. Je herkent getallen. Je herkent ze als getallen, en kan ze gedachteloos op papier zetten. Je staat er niet meer bij stil dat je het kan en dat het ooit anders was.

Ik beeldde me in hoe ik een kind van de onbewuste en onbekwame toestand naar de onbewuste en bewuste toestand leidde. Alsof ik het uit een mistbank tilde en in een raster plaatste. In de mist was er chaos. In het raster heersten er grammaticale wetten en wiskundige regels. Zij zouden het jonge lichaam omsluiten, opdelen en het ontdoen van allerlei soorten onkunde en onwetendheid. Ik bleef buiten het raster, moedigde het kind aan en vermeed dat het ontsnapte.

Het hoofdstuk waarin ik niets onderlijnde, ging over het beëindigen van een begeleiding. Hoe rond je een ontmoeting en samenwerking met een kind mooi af? Het is de vraag waar ik nu, na ruim anderhalf jaar met een meisje